

Forhold, som ikke kunne forebygges ved at holde paa de gamle Vaand. Tidt har jeg spurgt mig selv, og det synes at maatte ligge nær for Kirkebestyrelsen at forelægge sig det Spørgsmaal, hvad Trøst man har at yde de Folk, som man saaledes har maattet lade gaae med det trøstesløse Svar. Ja, vil man sige, de have Loven om Sognebaandets Løsning, og dertil vil jeg svare: Ja, Gudstfeelov. det er saa, men Loven om Sognebaandets Løsning vil man vistnok indrømme er ikke saa ganske let at anvende, naar der er Tale om hele Sogne- menigheder eller store Dele af samme. Der har mødt mig et Tilfælde, som jeg skal tillade mig at fremhæve. For en kort Tid siden talte nogle Mænd, som vare i det Forhold, jeg her har omtalt, med hinanden indbyrdes om, at hvis det kunde blive dem tilstødt, selv paa egen Beføstning at lønne og holde en Kapellan og benytte deres Kirke, da vilde de dermed være tilfredse. Der var intet Andet fra Autoriteternes Side at svare, end at dertil havde de ikke Lov, og dertil fik de heller ikke Lov; men ligesaa vist som det er vanskeligt for disse Folk at sætte sig ind i, at man ikke kan tage Hensyn til deres Andragender om at blive frie for deres Præst, saa er det vanskeligt at gjøre dem begribeligt, at Nægtelsen af dette ikke er et Indgreb i deres naturlige Ret. Hvorvidt man vil tillægge dette ene Exempel, som er mødt mig, nogen Vægt, maa jeg henstille, men for mig har det været en Bevæggrund mere til at tiltræde det Forslag, hvoraf jeg har den Ære at være Medforslagsstiller. Hvis man vil antage det, kommer man ud over de Vanskeligheder, som jeg ellers ikke let seer, hvorledes man vil løse. Med Hensyn til, hvad der har været talt om den store Dpløsning, Splid og Medbrydelse af al Orden, som skulde være en Følge af dette Forslag, troer jeg, at man ganske trøstigt kan sige, at denne Forudsigelse ikke vil opfyldes, ligesaa lidt som den har vist sig at være paalidelig, hvergang den tidligere er fremkommen, navnlig hvergang der har været Tale om at give større borgerlig og aandelig Frihed, Tale om at give Talefrihed, Pressefrihed, Forsamlingsfrihed, Sognebaands- løsningsfrihed o. s. v. Det er ikke ved at holde paa Vaandene, de gamle forældede

Vaand, men det er ved at løse dem, at man efterhaanden som Livet udvider og udvider sig, forhindrer den voldsomme Spænding og Dpløsning, og for Enhver, der har Folketirkens Vel for Æie, maa det derfor staae klart, at han maa slutte sig til Bestræbelserne for en større og større Frihed paa sammes Omraade.

Krogsh: Det er mig fuldkommen klart, at de ærede Forslagsstillere, og navnlig den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts Ste Valgkreds (Høgsbro), have ved dette Lovforslag søgt at raade Bod paa Manglerne i de kirkelige Forhold, og det skulde gjøre mig ondt, hvis jeg ved at udtale mig mod Forslaget har paadraget mig den Mistanke, at jeg ikke gjerne rakte Haanden til ethvert Lovbud, der virkelig kunde raade Bod paa disse Mangler. Den nævnte ærede Rigsdagsmand udtalte som sin Grund, hvorfor han særlig ønskede Lovforslaget fremmet, at der hist og her var et Misforhold imellem den bestilte Præst og Menigheden, og jeg vil langt fra benægte, at Sigt kan finde Sted; thi naar en Embedsklasse tæller henved 1100 Individer, ligger det i Sagens Natur, at ikke Alle ere heldige, dygtige og nidkjære i deres Gjerning; men naar man vil søge at raade Bod paa den Slags Ulemper, hvad jeg virkelig ikke er utilbøielig til, forekommer det mig, at man maa gribe til Midler, der virkelig kunne raade Bod derpaa. Blandt disse vil jeg ikke betænke mig paa at nævne, at der kan tænkes en Uddannelse til den geistlige Stand, som ikke er saa udelukkende theoretisk som den nærværende, idet jeg kunde ønske, at den theologiske Kandidatur kom til at udvilde sig i en langt mere praktisk Retning, end for Tiden finder Sted. Det vilde gavne Sagen og bringe et bedre Forhold tilveie imellem Geistlighed og Menighed, dersom de Prøver, der af Biskopperne blive afholdte før Ordinationen, mere bleve rettede paa, at Bedkommende, foruden den videnskabelige Udvikling, havde en saadan Dygtighed, en saadan praktisk Retning, at der derved havdes rimelig Forudsætning for, at han kunde gjøre Fyldest. Det kan nu gjerne være, at der ikke tidligere er blevet taget nok som Hensyn hertil, og at Prøvene ikke gaae i